

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 1.6.2016
COM(2016) 358 final

Pachetul privind standardizarea

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

STANDARDELE EUROPENE PENTRU SECOLUL 21

{SWD(2016) 186 final}

STANDARDELE EUROPENE PENTRU SECOLUL 21

Standardele europene contribuie la integrarea pieței unice și, astfel, la asigurarea creării de locuri de muncă, la creșterea generală a economiei UE, la o competitivitate sporită, la inovare și la un rol de lider pentru UE în domeniul industrial. Pentru a aprofunda piața unică, este necesar să li se ofere operatorilor economici condiții mai echitabile, în principal prin armonizare tehnică.

De la mărfuri și servicii la tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC), standardele s-au dovedit o modalitate flexibilă de sporire a calității și a siguranței, de îmbunătățire a transparenței și a interoperabilității, de reducere a costurilor și de deschidere a unor noi piețe pentru întreprinderi, în special pentru IMM-uri. Standardele aduc beneficii consumatorilor, întreprinderilor și societății în ansamblu.

Studiile economice arată că un sistem de standardizare bine pus la punct duce la creșterea PIB-ului (a se vedea mai jos, la pagina 3). În Europa, industria este motorul principal pentru instituirea de standarde. Chiar dacă standardele sunt elaborate de o organizație de standardizare, piața poate adopta pur și simplu specificațiile tehnice elaborate de o întreprindere sau de organisme active într-un anumit domeniu (de exemplu, organizații profesionale).

Autoritățile de reglementare pot defini prin legislație cerințele esențiale și pot solicita apoi sistemului european de standardizare (SES) să elaboreze, pentru referințe indirecte, standarde europene voluntare, care, după publicarea în JOUE, conferă prezumția de conformitate (sau de siguranță). Prin urmare, un sistem de standardizare eficient se poate baza numai pe un parteneriat strâns între autoritățile de reglementare, organismele de standardizare și industrie.

Un standard este un instrument tehnic voluntar care îi ajută pe operatorii economici de-a lungul lanțului valoric să conlucreze mai ușor. De exemplu, standardizarea dimensiunilor colilor de hârtie (A3, A4, A5 etc.) facilitează interacțiunea dintre consumatori, producătorii de hârtie și de plicuri, imprimerii și producătorii de fotocopiatoare. Standardul conferă vizibilitate și siguranță tehnică, condiție prealabilă importantă pentru ca operatorii economici să investească.

Sistemul de standardizare european a reușit, până în prezent, să elaboreze standarde eficiente și de înaltă calitate, care au conferit Europei un loc important pe scena internațională. Industria susține elaborarea de standarde europene și revizuirea cu regularitate și flexibilitate a acestora, ținând seama de cele mai recente inovații tehnologice. În plus, interacțiunea dintre standardizarea europeană și cea internațională este constantă: uneori, standardele europene sunt propuse organizațiilor de standardizare internaționale, iar alteori, standardele internaționale devin standarde europene. Acest dialog este foarte important, pentru că facilitează accesul companiilor, în special al IMM-urilor, la piața internațională.

Cu toate acestea, mediul standardizării este în schimbare. În prezent, noile tehnologii și integrarea treptată a soluțiilor digitale în lanțurile valorice industriale globale, precum și contextul internațional în rapidă evoluție aduc o presiune puternică asupra SES, care se vede obligat să contribuie mai mult la crearea de locuri de muncă și la creșterea economică a UE. Este nevoie de un impuls nou pentru a putea răspunde în mod eficace nevoilor de standardizare ale industriei, ale consumatorilor și ale altor părți interesate. Răspunsul adecvat la acest impuls ar ajuta Europa să rămână un centru nodal în domeniul standardizării. Dacă nu se găsește acest răspuns, standardele se vor stabili în alte părți, iar Europa va pierde șansa de a beneficia de avantajele primei mutări.

Acesta este scopul pentru care inițiativa comună privind standardizarea, astfel cum este prevăzută în Strategia privind piața unică, stabilește o modalitate de realizare practică a acestor priorități, printr-o colaborare deschisă public-privat.

În prezenta comunicare, Comisia descrie viziunea sa privind un SES unic și eficace, care se adaptează unui mediu în schimbare, sprijină politici multiple și aduce beneficii întreprinderilor, consumatorilor și lucrătorilor.

De asemenea, comunicarea pune în context inițiativa comună privind standardizarea ca rezultat direct al Strategiei privind piața unică. Comunicarea este însoțită de documente care explorează diferite fațete ale standardizării europene, cum ar fi un raport de evaluare, Programul anual de lucru al Uniunii pentru 2017, precum și un document privind standardele pentru servicii.

Regulamentul 1025/2012 privind standardizarea europeană (denumit în continuare „regulamentul”) stabilește cadrul juridic pentru un parteneriat de lungă durată între UE, statele membre, organizațiile și organisme de standardizare, părțile interesate din mediile social și societal, inclusiv cele care reprezintă persoanele cu handicap, și utilizatorii de standarde.

Viziunea prezentată astăzi se bazează pe o evaluare REFIT¹ a acestui cadru² și pe ample consultări publice³, care au conchis că SES este pe calea cea bună în ceea ce privește atingerea obiectivelor vizate de legiuitor⁴, recomandând, în același timp, un caracter mai incluziv al SES, o interacțiune sporită și o mai bună comunicare în cadrul său.

Ca răspuns la aceste apeluri și în vederea întăririi parteneriatului dintre instituțiile europene și comunitatea europeană de standardizare, Comisia și-a anunțat, în cadrul Strategiei privind piața unică⁵, intenția de a lansa o inițiativă comună privind standardizarea, care să reunească instituții și organizații publice și private într-un dialog colaborativ. Obiectivul comun este promovarea unui centru nodal de standardizare european cu impact global, în cadrul căruia să fie elaborate standarde într-un mod punctual, deschis, transparent și incluziv, pentru a susține și a promova inovarea pentru toți și pentru a crește competitivitatea întreprinderilor europene în cadrul lanțurilor valorice tot mai globalizate⁶.

Inițiativa comună este completată de două documente, care se ocupă mai concret de domeniile cheie pentru standardizare care au un impact transsectorial asupra dezvoltării economice: Comunicarea Comisiei Europene privind *prioritățile de standardizare în sectorul TIC pentru piața unică digitală*, adoptată în aprilie 2016⁷, ca parte din pachetul privind tehnologiile pieței unice digitale și modernizarea serviciilor publice (denumită în continuare „Comunicarea din aprilie privind standardele TIC”), și un document specific privind standardele în domeniul serviciilor, care face parte din prezentul pachet.

¹ Programul privind o reglementare adecvată și funcțională (REFIT): Situația actuală și perspective, COM(2014) 368 final, 18.6.2014.

² Raportul în temeiul articolului 24 face parte din același pachet.

³ Revizuirea independentă a sistemului european de standardizare, ISBN: 978-92-79-46201-6; DOI: 10.2873/720891; ET-01-15-151-EN-N

⁴ Regulamentul armonizează legislația de standardizare anterior fragmentată, îi extinde domeniul de aplicare pentru a include servicii și documente de standardizare altele decât standardele și, în sfârșit, include mai bine în sistem părțile interesate din societate și IMM-urile. Evaluarea REFIT consideră adecvat cadrul propriu-zis și se concentrează mai mult asupra modului în care punerea sa în aplicare poate sprijini cel mai bine îndeplinirea celor zece priorități ale Comisiei. Având în vedere intrarea în vigoare recentă a regulamentului, nu s-a putut realiza o evaluare *ex post* completă a acestuia, întrucât încă nu a fost finalizat un ciclu complet al activității de standardizare solicitate de Comisie începând din 2013. Cu toate acestea, revizuirea independentă, care a fost parte integrantă din evaluarea REFIT, a stârmit mult interes din partea părților interesate. Principalele lor preocupări sunt legate de faptul că SES actual ar trebui să sporească participarea și reprezentarea părților interesate.

⁵ COM(2015) 550 final.

⁶ Procesele incluzive sunt importante pentru a se evita ca standardele să ducă la costuri excesive de conformare și de certificare sau să riște să împiedice concurența.

⁷ COM(2016) 176 final.

În acest fel, formele noi de cooperare vor pune bazele pentru noi bune practici pentru o abordare mai colaborativă și mai flexibilă, în concordanță cu principiile mai bune reglementări⁸.

În sprijinul noii viziuni privind standardele și în concordanță cu inițiativa comună privind standardizarea, Comisia își propune să lanseze un **dialog interinstituțional**, care să includă o raportare anuală integrată păstrând diversitatea diferitelor domenii, cu Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor pe tema punerii în aplicare a politicii de standardizare a UE și a contribuției standardelor europene la punerea în practică a politicilor UE în general și la crearea de locuri de muncă, competitivitate și creștere economică în particular.

1 - STANDARDELE SUNT IMPORTANTE

... pentru că promovează inovarea

În trecut, standardele au fost uneori percepute ca încetinind inovarea. De fapt, standardele promovează inovarea: ele permit adoptarea rapidă pe piață a produselor și a serviciilor inovatoare, în special dacă standardele se referă la criterii de performanță și nu recomandă utilizarea unor produse sau proceduri specifice, permit transferul tehnologic și facilitează cercetarea. De asemenea, standardele asigură în mod tipic interoperabilitatea între diferite dispozitive și servicii, permițând ca inovarea să aibă loc „peste alte inovații”. Standardizarea le permite unor persoane, întreprinderi sau instituții diferite să se coordoneze cu privire la o anumită tehnologie sau metodologie. După ce sunt elaborate, de obicei de către organizațiile europene de standardizare, standardele aduc o contribuție valoroasă la inovarea ulterioară, ceea ce duce la crearea de noi produse și servicii. Procesele incluzive de inovare care se bazează pe regulament asigură faptul că standardele sunt utile atât pentru cei care le elaborează, cât și pentru utilizatorii de standarde, ele devenind astfel un vehicul spre piețe deschise și spre inovare.

... pentru că sporesc calitatea și siguranța

Standardele sporesc și calitatea și siguranța produselor și ale serviciilor, aducând astfel beneficii consumatorilor, lucrătorilor, întreprinderilor și societății în ansamblu. Standardele de sănătate, de siguranță și de mediu definesc trăsăturile caracteristice ale multor produse și servicii.

... pentru că permit crearea de locuri de muncă și creșterea economică

Standardele sunt un factor important pentru crearea de locuri de muncă și pentru creșterea economică din Europa. Un mediu de standardizare care funcționează corespunzător este esențial pentru competitivitate. Mai multe studii naționale au arătat că standardele au o influență benefică asupra creșterii economice și asupra competitivității. De exemplu, studii din Franța⁹, Germania¹⁰ și UK¹¹ au confirmat faptul că standardizarea duce la creșterea PIB-ului unei țări. Pentru Franța, impactul standardelor asupra creșterii este estimat la 0,8 %, pentru Regatul Unit la 0,3 %, iar pentru Germania la 0,9 % din PIB. În termeni monetari, organismul german de standardizare, DIN, estimează că numai în Germania, standardele

⁸ COM(2015) 215 final, http://ec.europa.eu/smart-regulation/better_regulation/key_docs_en.htm

⁹ AFNOR (2016): *Economic impact of standardisation* (Impactul economic al standardizării), ianuarie 2016, Paris, Franța; AFNOR (2009): *The Economic Impact of Standardization – Technological Change, Standards and Long-Term Growth in France* (Impactul economic al standardizării – progresul tehnologic, standardele și creșterea pe termen lung în Franța).

¹⁰ DIN (2000): *Economic Benefits of Standardization* (Beneficiile economice ale standardizării), 3 volume. Berlin: Beuth. (Actualizare 2011).

¹¹ DTI (2005): *The Empirical Economics of Standards* (Economia empirică a standardelor), DTI ECONOMICS PAPER NO.12. Londra.

generează până la 17 miliarde EUR pe an. Un alt studiu recent din UK confirmă, de asemenea, că utilizarea de standarde este benefică pentru economia națională: standardele au contribuit cu circa 11 miliarde la cele 40 de miliarde EUR reprezentând creșterea PIB-ului în 2013 (la nivelul prețurilor din 2014) și cu circa 8,5 miliarde EUR la exporturile UK. Același studiu a arătat că standardele ajută la creșterea calității, 70 % dintre respondenți declarând că standardele au îmbunătățit calitatea produselor și a serviciilor¹².

... pentru că susțin lanțurile valorice globale

Standardele susțin, de asemenea, lanțurile valorice globale, pentru că pot să deschidă piețe pentru întreprinderi și în afara UE: organismele de standardizare europene și naționale cooperează cu organismele de standardizare internaționale, precum ISO și IEC, în elaborarea standardelor internaționale care sunt folosite în întreaga lume.

Pentru toate aceste motive, cererile de standardizare fac parte din diferite politici ale UE, de la uniunea energetică la politicile climatice și de la economia circulară la piața unică digitală.

... pentru că procesul de standardizare european rezolvă problema fragmentării costisitoare de pe piața unică

SES este construit pe baza unui parteneriat public-privat de lungă durată și de succes între organismele europene și naționale de standardizare ca furnizori de standarde, Comisia care utilizează standardizarea europeană în sprijinul punerii în aplicare a legislației și a politicilor UE, precum și industria, IMM-urile, lucrătorii, organizațiile de mediu și grupurile de cetățeni. Este un sistem privat împărțit pe sectoare¹³, care acoperă standardizarea intersectorială a produselor și a serviciilor. Procesul de elaborare a standardelor se bazează pe principiile OMC¹⁴, precum și pe includerea IMM-urilor și a părților interesate din societate¹⁵. Fiind bazate pe consens, adoptarea prevăzută a acestora de către piață permite pătrunderea rapidă a produselor inovatoare, la prețuri de producție reduse.

Există trei organizații de standardizare europene (CEN, Cenelec, ETSI) recunoscute de regulament. Acestea se ocupă respectiv de diferite tipuri de produse, materiale, servicii și procese (CEN), de domeniul ingineriei electrotehnice (Cenelec) și de tehnologiile informației și telecomunicațiilor (ETSI).

„Standardele europene” sunt voluntare, centrate pe piață și adoptate de organizațiile de standardizare europene: ele înlocuiesc standardele naționale contradictorii din toate cele 28 de state membre. Acest lucru face viața mai ușoară întreprinderilor, în special IMM-urilor. O caracteristică importantă a standardelor europene este, de asemenea, faptul că sunt actualizate cu regularitate, pentru a încorpora cele mai recente cunoștințe și tehnologii. În prezent, există circa 20 000 de standarde europene elaborate de CEN-Celenec pentru produse și servicii și 35 000 de documente de standardizare elaborate de ETSI.

„Standardele europene armonizate” sunt un tip special de standarde europene, elaborate de organizațiile de standardizare europene în urma solicitărilor de standardizare („mandate”)¹⁶ venite din partea Comisiei pentru punerea în aplicare a legislației armonizate a Uniunii. După

¹² British Standards Institution (BSI), *The Economic Contribution of Standards to the UK Economy* (Contribuția economică a standardelor la economia UK), 2015.

¹³ Considerentul 2 din Regulamentul nr. 1025/2012: „Standardizarea europeană este organizată de către părțile interesate și în interesul acestora, pe baza reprezentării naționale [Comitetul European de Standardizare (CEN) și Comitetul European de Standardizare în Electrotehnică (Cenelec)] și a participării directe [Institutul European de Standardizare în Telecomunicații (ETSI)]”.

¹⁴ O dimensiune referitoare la transparență, deschidere, imparțialitate și consens, eficacitate și relevanță, coerență, dezvoltare („Seria de acorduri OMC” - Decizii și recomandări privind barierele tehnice în calea comerțului, adoptate de Comitetul BTC de la 1 ianuarie 1995, partea 1: Decizii și recomandări, https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/tbttrade_e.pdf)

¹⁵ Anexa III Organizații, Regulamentul (UE) nr. 1025/2012.

¹⁶ Articolul 10 din Regulamentul (UE) nr. 1025/2012.

publicarea în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE)¹⁷, întreprinderile din UE care aleg să utilizeze standardele armonizate beneficiază de „prezumția de conformitate” cu cerințele stabilite de legislația europeană corespunzătoare¹⁸. Ele își pot comercializa, fără alte piedici, produsele sau serviciile pe întreaga piață unică - având acces astfel la peste o jumătate de miliard de consumatori potențiali. În prezent, există 4 000 de standarde europene armonizate elaborate de CEN-Cenelec și aproape 500 ale ETSI.

2. COLABORAREA PENTRU ELABORAREA DE STANDARDE: O PLATFORMĂ UNICĂ ÎN SERVICIUL MAI MULTOR POLITICI

Ciclurile tehnologice în evoluție rapidă, complexitatea tot mai mare și interacțiunea dintre sistemele industriale, care fac greu de distins granițele dintre produse, servicii și TIC, precum și diversificarea modelelor de afaceri pun sub presiune sistemele de reglementare actuale. Acest lucru este valabil și pentru SES.

În fața unor astfel de provocări, este nevoie de un SES eficient, deschis, transparent, incluziv și flexibil, pentru a putea produce standarde moderne, care să răspundă nevoilor pieței și politicilor publice și care să asigure un cadru de investiții stabil și previzibil pentru operatorii economici.

Pentru ca Europa să rămână lider în domeniu, este crucial să existe o politică de standardizare unică în sprijinul multiplelor sectoare economice și părți interesate. Standardele actuale și de bună calitate, elaborate într-un mod care să includă toate părțile interesate și care să le permită întreprinderilor inovatoare să își extindă activitatea în întreaga piață unică și la nivel internațional, ar crea o situație în care ar avea de câștigat și organismele de reglementare, și industria, și consumatorii.

În acest scop, așa cum s-a menționat, Strategia privind piața unică a anunțat lansarea **inițiativei comune privind standardizarea** (ICS), care să aducă în SES parteneri publici și privați, printre care organizațiile și organismele de standardizare europene și naționale, asociațiile din industrie, IMM-urile, asociațiile consumatorilor, syndicatele, organizațiile de mediu, AELS, statele membre și Comisia.

Discuțiile între toți partenerii au avut loc într-un format unic, bazat pe un proces de redactare deschis, consensual și colaborativ. Toate părțile interesate s-au implicat în mod proactiv. Rezultatul procesului include o viziune comună pentru toți partenerii, precum și o focalizare comună asupra unei varietăți de inițiative menite să ducă la modernizarea, prioritizarea, urgentarea și simplificarea elaborării de standarde până la sfârșitul anului 2019.

Participanții se străduiesc să se implice și să pună în practică împreună viziunea articulată în cadrul ICS, în mod voluntar și fără a aduce atingere actelor legislative existente, în special Regulamentului 1025/2012. Fiecare partener va contribui la proces în funcție de expertiza și de interesul propriu.

ICS se bazează pe lanțul valoric al standardizării (a se vedea figura 1) și se va concretiza în 15 acțiuni, din trei domenii (a se vedea anexa 1):

- i. sensibilizare, educare și înțelegere a SES;
- ii. coordonare, cooperare, transparență și incluziune, precum și
- iii. competitivitate și o dimensiune internațională.

¹⁷ Conform articolului 10 din regulament.

¹⁸ Această afirmație se aplică în mare măsură standardelor europene elaborate pentru aplicarea Directivei privind siguranța generală a produselor (2001/95/EC), care conferă prezumția de siguranță după publicarea în JOUE.

Aceste acțiuni sunt menite să îmbunătățească funcționarea SES, în concordanță cu valorile sale fundamentale, cum ar fi consensul și natura voluntară a standardelor.

Principalele realizări prognozate ale inițiativei comune privind standardizarea (ICS)

În 2013, durata medie de elaborare a unui standard european era de 36 de luni (în scădere față de 60 de luni în 2009). **Viteza** de elaborare a unui standard trebuie ajustată pentru a ține seama de **caracterul incluziv și de calitatea** necesare ale standardului. Există mai multe experimente interesante în diverse părți ale comunității de standardizare care caută să amelioreze elaborarea rapidă a standardelor de înaltă calitate. Aceste experimente implică noi metode de producere a standardelor, în vedere înjumătățirii timpului de elaborare necesar până în 2020. Schimbul de bune practici și o colaborare sporită între organizațiile din cadrul ICS vor duce la instituirea proceselor necesare de stabilire a standardelor.

Elaborarea în timp util a standardelor în contextul unei evoluții tehnologice rapide implică și luarea în considerare de timpuriu a relevanței standardului încă din faza de cercetare și dezvoltare. Partenerii din cadrul ICS propun stabilirea mai rapidă a standardelor prin modalități noi de colaborare în elaborarea acestora.

Anticiparea și planificarea în mod eficient a standardizării prin cercetare și dezvoltare sunt foarte importante în acest sens. De fapt, studiile prospective pot contribui la anticiparea necesităților de dezvoltare de standarde prin stabilirea unei legături între tehnologiile emergente, necesitățile de cercetare pentru viitoare produse și procese și definirea de politici. Un studiu prospectiv recent al Centrului Comun de Cercetare¹⁹ a examinat viitorul peisaj industrial și zonele de îmbunătățire pentru ca SES să poată răspunde nevoilor viitoare respectând, în același timp, valoarea de bază a sistemului. ICS explorează modul în care se poate analiza mai sistematic și mai prospectiv decalajul dintre **prioritățile de cercetare/innovare** și standardizarea europeană pentru a-l reduce în mod mai eficace, astfel încât să se inducă un reflex de standardizare în activitatea de cercetare și dezvoltare și în absorbirea sa de către SES, pentru a se sprijini mai bine comercializarea produselor și serviciilor inovatoare. Aceasta va ajuta la alinierea priorităților cu elaborarea de standarde și cu activitățile de testare sprijinite în special de programul Orizont 2020.

Un alt element important este **dezvoltarea educării și sensibilizării** cu privire la potențialul standardizării în domeniul competitivității. La nivel european, standardizarea este prezentă puțin sau deloc în educația formală și în formarea profesională, iar modelul UE de standardizare cu atât mai puțin. Prin urmare, există nevoia de a explora și de a promova standardizarea ca element în cadrul educației formale și al formării academice și profesionale, în cooperare cu statele membre cu experiență în domeniu, precum și de a implica lumea academică, pentru a pregăti în timp util următoarea generație de creatori de standarde. ICS prevede elaborarea unor programe de formare în domeniul standardizării pentru administrațiile publice naționale și europene, ca element esențial al proiectului de educație inovatoare, în sprijinul unei legislații și al unor politici publice inteligente și favorabile inovării.

Prioritizarea activităților de standardizare este crucială pentru ca acestea să contribuie la competitivitatea industriei europene. Prioritizarea eficientă necesită dialog și analiză comună din partea UE și a părților interesate de standardizare, pentru determinarea relevanței pentru piață și a necesităților în materie de politici. Acest lucru include opiniile părților interesate din mediile social și societal cu privire la stabilirea standardelor și implicarea timpurie a

¹⁹ *How will standards facilitate new production systems in the context of European innovation and competitiveness in 2025?* (Cum vor facilita standardele noi sisteme de producție în contextul inovării și competitivității europene în 2025?), ISBN: 978-92-79-45414-1

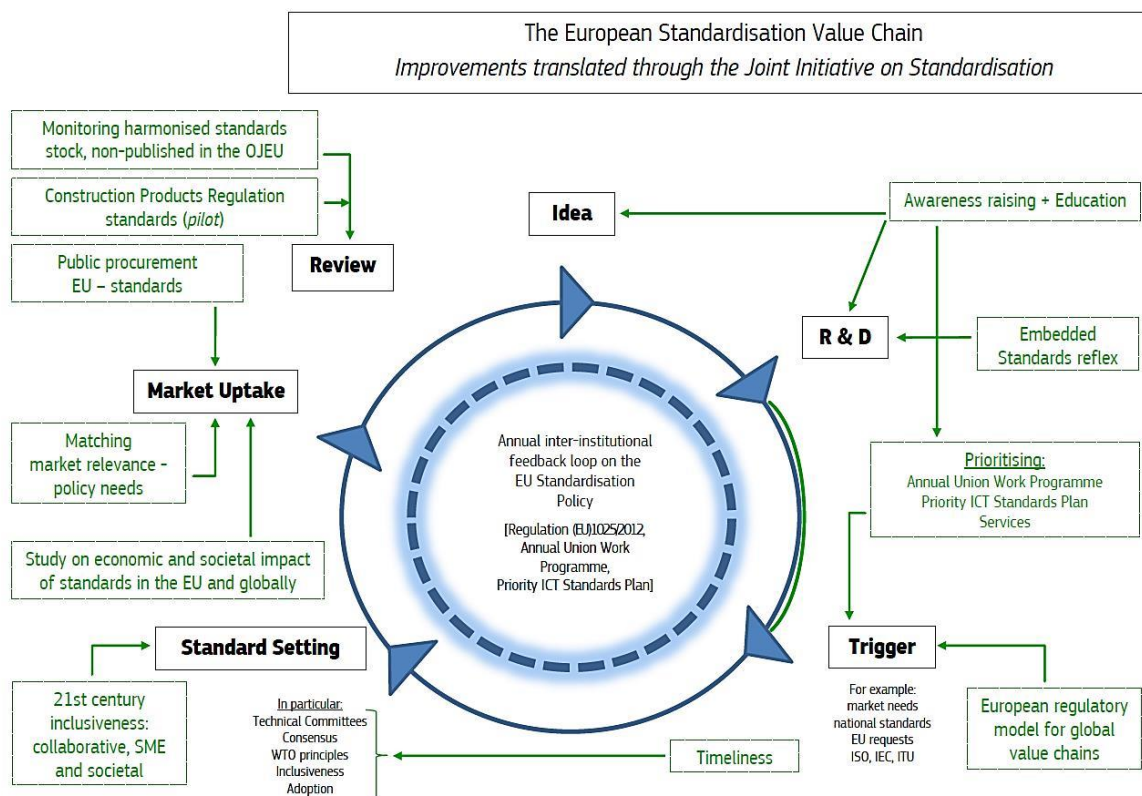
industriei, prin schimburi sporite de informații cu Comisia conform articolelor 10, 11 și 12 din Regulamentul privind standardizarea. O mai bună prioritizare va permite și o utilizare mai eficientă a resurselor în materie de expertiză disponibile în Europa (în prezent, contribuie la SES circa 60 000 de experți). Mai buna prioritizare este, de asemenea, un element-cheie subliniat și în Comunicarea privind standardele TIC menționată mai sus, care stabilește o abordare strategică și politică cuprinzătoare a problemei standardizării în domeniul tehnologiilor TIC prioritare esențiale pentru întregirea pieței unice, precum și în documentul privind standardele al serviciilor Comisiei, care însoțește prezenta comunicare. Aceste inițiative împărtășesc viziunea ICS și, de aceea, acțiunile lor subsecvente vor urma aceeași direcție în aceste domenii transsectoriale. În plus, trei proiecte-pilot vor căuta să consolideze sprijinul acordat standardizării în domeniile prioritare, cum ar fi sectorul construcțiilor, achizițiile publice și participarea IMM-urilor și a părților interesate din mediile social și societal la standardizarea internațională.

În același timp, Comisia va putea să monitorizeze mai bine stocul de standarde de armonizare nepublicate propuse de organizațiile de standardizare europene pentru publicarea în JOUE pentru ca să devină standarde de armonizare ale UE.

Pe măsură ce piețele devin tot mai globalizate, același lucru se întâmplă și cu standardizarea. La **nivel internațional**, comerțul și potențialul de investiții ale Europei sunt întărite prin promovarea modelului european de reglementare în țările terțe. ICS dorește să încurajeze părțile interesate să promoveze la nivel internațional utilizarea instrumentelor precum elaborarea de modele de reglementare comune în organizațiile și negocierile internaționale ca bază pentru standardizare, să stabilească o înțelegere comună cu partenerii comerciali relevanți cu privire la standardele internaționale relevante în diferitele sectoare, precum și să sprijine IMM-urile și părțile interesate europene din mediile social și societal în procesele de standardizare internațională, de exemplu prin promovarea celor mai bune practici pentru IMM-uri la nivelul Organizației Internaționale de Standardizare (ISO) și al Comisiei Electrotehnice Internaționale (IEC). În acest scop și pentru alte subiecte politice, Comisia va întreține contacte regulate și dialoguri structurate cu aceste organizații.

Global, aceste acțiuni trebuie privite ca un ansamblu, în cadrul căruia părțile se susțin reciproc. În felul acesta, întregul lanț valoric al standardizării va fi mai transparent, mai incluziv și mai eficient în răspunsul oferit la viitoarele provocări întâlnite în calea realizării celor zece obiective prioritare ale Comisiei.

Figura 1: Lanțul valoric european al standardizării, concept și schemă: CE.

Inițiativa comună privind standardizarea definește o viziune și urmărește **modernizarea modului în care sunt produse standardele în Europa**. Ea se va concentra în special asupra unor elemente-cheie: promovarea elaborării mai rapide a standardelor, reducerea decalajului dintre prioritățile cercetării și standardizarea europeană, o prioritarizare mai clară și o prezență internațională mai puternică.

Este prevăzută crearea unui grup de coordonare, condus de Comisia Europeană, care să monitorizeze diferitele acțiuni individuale și să identifice altele noi, acolo unde este cazul. Se preconizează că acțiunile vor fi prezentate pentru prima oară cu ocazia Zilei Internaționale a Standardelor 2016 (14 octombrie 2016). Grupul de coordonare este un organ consultativ informal, iar sugestiile sale nu vor aduce atingere cadrului de reglementare stabilit prin Regulamentul 1025/2012 și prerogativelor Comisiei. Comisia Europeană va cântări dacă susține sau nu alte acțiuni care ar putea fi propuse.

3. STANDARDE ÎN SPRIJINUL POLITICILOR CARE AFECTEAZĂ ÎNTREAGA ECONOMIE: SERVICIILE ȘI TIC

Prezența tot mai pregnantă în economie a digitizării și a servificării (servicii+fabricare) face ca standardele în domeniile serviciilor și TIC să devină angrenaje cruciale pentru întregul sistem economic. Potențialul lor nu este încă exploatat pe deplin și de aceea standardizarea în aceste două domenii a fost abordată de Comisie în mod special și cu prioritate. Prin urmare, Comisia a adoptat deja, în aprilie 2016, Comunicarea privind standardele TIC și prezintă orientări specifice pentru standardele în domeniul serviciilor cu documentul „*Valorificarea potențialului standardelor europene în domeniul serviciilor de a ajuta consumatorii și întreprinderile europene*”, care însoțește prezenta comunicare.

... standardele TIC

Standardele TIC comune asigură interoperabilitatea tehnologiilor digitale și constituie baza unei piețe unice digitale eficiente. Acestea garantează că tehnologiile funcționează împreună fără dificultate și în mod fiabil în toate sectoarele și industriile, permit economii de scară, încurajează cercetarea și inovarea și păstrează piețele deschise. Dezvoltarea de standarde TIC pentru tehnologiile prioritare, care sunt critice pentru realizarea pieței unice digitale, necesită un răspuns european focalizat și susținut. Acestea sunt considerațiile care au stat la baza Comunicării din aprilie privind standardele TIC a Comisiei, cu scopul de a garanta că standardele legate de TIC răspund cât mai bine necesităților politice, sunt flexibile, deschise, mai bine coordonate cu cercetarea și inovarea și mai bine integrate și, astfel, că au un impact mai puternic asupra economiei europene în ansamblu, care este în curs de transformare într-o economie digitală.

Parteneriatele public-privat și alte inițiative de cercetare pe scară largă, conduse de industrie, le permite întreprinderilor europene să-și coordoneze cercetarea cu standardizarea. Este nevoie de colaborare și în continuare între părțile interesate relevante, inclusiv industria europeană, și organismele și forurile de standardizare europene și internaționale pentru definirea unor foi de drum cuprinzătoare în domeniul standardizării. Încurajarea standardelor deschise este deosebit de importantă pentru Comisie. Ecosistemele deschise și transsectoriale pentru dezvoltarea de standarde ar trebui favorizate în detrimentul soluțiilor proprietare, a abordărilor pur naționale și a standardelor care limitează interoperabilitatea.

Comisia va monitoriza activitatea în curs în domeniile TIC prioritare din cadrul organizațiilor de standardizare internaționale și a altor foruri și va continua să se implice activ în relația cu partenerii internaționali cheie, pentru a asigura alinierea globală a priorităților în domeniul TIC.

... și standarde pentru servicii

Un standard pentru servicii este un standard care specifică cerințele pe care trebuie să le îndeplinească un serviciu pentru a fi adecvat scopului său, de pildă prin furnizarea de definiții, prin indicatori de calitate a serviciilor și a nivelului lor sau prin specificarea timpului de livrare²⁰.

Standardele europene voluntare privind serviciile pot aduce multe dintre beneficiile aduse de standardele pentru produse. Serviciile reprezintă 70 % din economia europeană, și cu toate acestea standardele pentru servicii reprezintă doar 2 % din totalul standardelor europene. În plus, o consultare recentă a părților interesate a arătat că standardele naționale pentru servicii pot constitui bariere în calea furnizării de servicii transfrontaliere. Iar asta se întâmplă într-un moment în care ponderea serviciilor în cadrul PIB este în creștere în toate statele membre, în care furnizorii de servicii sunt tot mai prezenți în lanțurile valorice internaționale și în care producătorii oferă tot mai adesea și servicii împreună cu produsele, ceea ce numim tot mai des „servificare”. O asemenea asociere poate pune probleme dacă standardele pentru produse nu sunt însoțite și de standarde pentru servicii.

Nivelul mai redus de dezvoltare al standardelor europene pentru servicii duce la posibilități ratate pentru furnizorii europeni de servicii care doresc să ofere servicii transfrontaliere și pentru producătorii europeni care doresc să ofere și servicii împreună cu produsele pe care le

²⁰ Exemple pot fi standardul de tratare a plângerilor clienților pentru serviciile poștale, standardele privind cerințele pentru serviciile de informare a turiștilor sau privind procesele de gestionare a infrastructurilor.

vând peste granițe. Din acest motiv și din cauza impactului său asupra economiei europene în ansamblu, mai multe voci au cerut o acțiune europeană concertată în domeniu.

Așa cum s-a anunțat în cadrul Strategiei privind piața unică și ca răspuns la cererile formulate de industrie, de asociațiile consumatorilor, de statele membre și de organizațiile de standardizare, Comisia prezintă abordarea sa cu privire la standardele pentru servicii în documentul de lucru al serviciilor Comisiei anexat. Acest document studiază provocările din calea standardelor pentru servicii și stabilește atât un cadru general, cât și soluții de politică practice pentru promovarea elaborării de standarde europene pentru servicii, pentru abordarea problemei barierelor naționale și pentru îmbunătățirea informării. El va alcătui baza pe care Comisia, statele membre, organizațiile de standardizare și părțile interesate vor colabora pentru a se asigura că standardele în domeniul serviciilor își aduc pe deplin contribuția la economie în ansamblu. Documentul completează inițiativa comună, precum și măsurile privind integrarea piețelor europene de servicii.

În concordanță cu inițiativa comună privind standardizarea, **standardele pentru TIC și pentru servicii** ar trebui să fie prioritare pentru sistemul european de standardizare, pentru ca Europa să poată culege toate beneficiile digitizării și servicificării economiei. În special în ceea ce privește standardele pentru servicii, documentul de lucru al serviciilor Comisiei inclus în acest pachet este menit să ofere o primă analiză a nevoii de standarde de acest tip.

4. Perspective

În prezent, politica de standardizare europeană este dezvoltată prin mai multe instrumente de politică, respectiv **Programul de lucru anual al Uniunii privind standardizarea europeană (PLAU)**²¹ și **Planul de acțiune pentru TIC**²². În plus, are loc în mai multe forumuri un dialog privind standardele, mai exact în cadrul comitetului pentru standarde²³ și al Forumului european multipartit privind standardizarea în domeniul TIC²⁴. Un sistem modern are nevoie să se bazeze pe o politică de standardizare europeană unică și coerentă, care să alinieze diferitele priorități și instrumente de politică ale UE.

Pentru a furniza acest lucru, Comisia consideră că este importantă alinierea tuturor acestor instrumente în cadrul unui ciclu anual de guvernare cuprinzător privind politica UE în domeniul standardizării. Un loc central în acest ciclu va fi adoptarea PLAU în luna iulie a fiecărui an, care, începând din 2017, se propune să fie precedată de un dialog interinstituțional în primăvara anului respectiv pentru a asigura implicarea deplină a Parlamentului European și a Consiliului, precum și a Comitetului Economic și Social European și a Comitetului Regiunilor. Dialogul se va baza pe un raport unic al Comisiei către Consiliu și către Parlamentul European privind punerea în aplicare a PLAU, pe prioritățile de standardizare TIC pentru piața unică digitală, pe ICS și pe elaborarea de standarde europene pentru servicii.

²¹ PLAU, conform articolului 8 din Regulamentul (UE) 1025/2012, identifică prioritățile strategice pentru standardizarea europeană, ținând seama de strategiile de creștere pe termen lung ale Uniunii. El va indica standardele europene și documentele de standardizare europene pe care Comisia intenționează să le solicite organizațiilor de standardizare europene.

²² Document elaborat anual de Comisie, împreună cu Forumul european multipartit privind standardizarea în domeniul TIC, care oferă o privire la ansamblu multianuală asupra necesităților în ceea ce privește activitățile preliminare sau complementare de standardizare TIC care ar trebui efectuate în sprijinul activităților de politică ale UE.

²³ Articolul 22 din Regulamentul (UE) nr. 1025/2012.

²⁴ Forumul multipartit a fost instituit prin Decizia Comisiei din 28 noiembrie 2011 de înființare a Forumului european multipartit privind standardizarea în domeniul TIC (2011/C 349/04). Acesta este un grup consultativ care furnizează opinii Comisiei cu privire la chestiuni legate de politica de standardizare în domeniul TIC. El include statele membre, organisme de standardizare europene, internaționale și globale și reprezentanți ai industriei și ai societății.

Mai mult, pentru a consolida în continuare baza de cunoștințe pentru raport și în conformitate cu solicitarea Consiliului²⁵, Comisia va lansa un studiu la nivelul UE privind impactul economic al standardizării, în completarea studiilor naționale.

Împreună cu Comunicarea din aprilie privind standardele TIC și cu inițiativa comună, pachetul de măsuri privind standardizarea de astăzi stabilește o viziune coerentă a Comisiei cu privire la rolul standardizării în sprijinul elaborării politicilor. Acesta este compus din următoarele documente:

1. **Programul de lucru anual al Uniunii pentru standardizarea europeană 2017:** identificarea priorităților și obiectivelor strategice pentru standardizarea europeană, ținând seama de strategiile pe termen lung ale UE pentru creștere economică și locuri de muncă, cum ar fi Planul de acțiune privind economia circulară²⁶, și indicarea standardelor europene și a documentelor de standardizare europene a căror elaborare Comisia intenționează să o solicite organizațiilor de standardizare europene în 2017.
2. **„Raportul în temeiul articolului 24” și documentul REFIT** care cuprind informații privind funcționarea SES și sprijină evoluțiile politicilor în cadrul ICS.
3. **Documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind standardele:** *„Valorificarea potențialului standardelor europene în domeniul serviciilor de a ajuta consumatorii și întreprinderile europene”.*

5. Concluzie

Ca o continuare a strategiei privind piața unică, în prezentul pachet privind standardizarea, Comisia prezintă o viziune coerentă, care vizează crearea unui nou impuls pentru standardizare în sprijinul procesului decizional al UE, ținând seama de peisajul economic în schimbare rapidă și de estomparea frontierelor dintre producție, economia digitală și servicii. Prima măsură în această privință este acordul la care s-a ajuns cu privire la Inițiativa comună privind standardizarea, pentru a conecta mai bine diferiții actori din sistemul european de standardizare, cu un obiectiv comun: să contribuie la realizarea priorităților Comisiei și la generarea de locuri de muncă și de creștere economică în UE. Bazându-se pe o abordare holistică a standardizării, această viziune include și recent adoptata Comunicare privind standardele TIC.

Comisia invită Parlamentul European și Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor să aprobe prezenta comunicare și documentele însoțitoare, pentru a contribui la procesul de finalizare a pieței unice și pentru a contribui activ la punerea sa în aplicare, în strânsă cooperare cu toate părțile interesate relevante.

²⁵ Concluziile Consiliului din martie 2015.

²⁶ COM(2015) 614 final, 2 decembrie 2015.

Anexa I: Propunerea inițiativei comune privind un prim proiect de set de acțiuni, însoțit de proiecte-pilot:

1. Sensibilizare, educare și înțelegere a sistemului european de standardizare

- 1) Studiu privind impactul economic și societal, precum și accesul la standarde în UE și AELS
- 2) Corelarea cercetării și inovării cu standardizarea
- 3) Programe de educație în domeniul standardizării/formare și sensibilizare cu privire la standardizare
- 4) Îmbunătățirea informării cu privire la standardizare, în special la nivelul autorităților publice naționale
- 5) Proiect-pilot: Consolidarea sprijinului adus de standardizare Regulamentului privind produsele pentru construcții

2. Coordonare, cooperare, transparență și incluziune

- 6) Masă rotundă pe tema relevanței pentru piață a standardelor („SMART”)
- 7) Optimizarea aspectelor operaționale ale Regulamentului (UE) 1025/2012
- 8) Furnizarea de standarde de calitate și publicarea referințelor lor în timp util
- 9) Incluziune, transparență și participare efectivă a tuturor părților implicate în sistemul european de standardizare
- 10) Facilitarea participării tuturor părților interesate la nivel național
- 11) Proiect-pilot: Utilizarea sporită a standardelor în achizițiile publice și o mai bună respectare a directivelor privind achizițiile publice

3. Competitivitate și o dimensiune internațională

- 12) Încurajarea unei mai ample elaborări și utilizări a standardelor europene pentru servicii, care să permită integrarea piețelor de servicii din Europa
- 13) Promovarea modelului european de reglementare susținut de standarde voluntare și a legăturii strânse a acestuia cu standardizarea internațională în țări terțe
- 14) Modernizarea, inclusiv digitizarea, industriei europene în context global
- 15) Proiect-pilot: Îmbunătățirea reprezentării IMM-urilor europene și a părților interesate din mediul societal în procesele de standardizare internaționale

Niciuna dintre acțiuni nu va avea un impact suplimentar asupra bugetului UE; cu toate acestea, finanțarea poate fi considerată eligibilă în cadrul actualei perspective financiare multianuale.